

SAVOGROW
KEHITYSYHTIÖ

Kuntalaisten palvelutarvekyselyn tulokset 2026

Kehitysyhtiö SavoGrow Oy

1. Kyselyn tavoite

Kehitysyhtiö SavoGrow toteutti kesällä 2026 palvelutarvekyselyn, joka oli suunnattu alueen kuntalaisille, kesäasukkaille, alueella työssä käyville ja muuten säännöllisesti alueella liikkuville.

Kyselyn tavoitteena oli tunnistaa SavoGrown alueen kuntalaisten ja alueella säännöllisesti aikaa viettävien palvelutarpeita, joista voisi syntyä uutta yritystoimintaa ja työpaikkoja alueelle. Kyselyllä ei selvitetty kuntien järjestämien palveluiden mahdollisia puutteita, vaan se keskittyi yksityisten yritysten tarjoamiin palveluihin.

2. Kyselyn toteutus ja jakelu

Kysely toteutettiin sähköisellä lomakkeella, joka oli avoinna kesäkuun lopusta syyskuun puoliväliin. Kyselystä tehtyä markkinointisisältöä levitettiin kehitysyhtiön ja kuntien kanavien kautta, buustattiin maksullisena mainoksena somessa ja jaettiin alueen puskaradioihin ja tiedossa oleviin mökkiläisten someryhmiin useamman kerran kesän aikana. Kyselyä markkinoitiin alueen kesätapahtumissa ja osittain myös esim. kauppojen ilmoitustauluilla. Kysely oli esillä myös SavoGrown alueellisessa yrittäjäjuhlassa.

Näyttökertoja somepostaukset saivat noin 43 000 ja pääpostaus jaettiin Facebookissa 29 kertaa. Varsinaisen kyselylomakkeen loppuun täyttämisen aste oli kohtuullisen hyvä – niistä, jotka avasivat kyselyn, yli 77 % täytti lomakkeen loppuun.

Somepostaus:

Reels-video:

A4-esite:

3. Kyselyn tulokset

3.1 Koko SavoGrown alue

Kyselyyn vastasi yhteensä 132 henkilöä. Asiointikunnaksi vastaajat valitsivat yleisimmin Suonenjoen (41 vastausta) ja harvimminkin Pielaveden (11 vastausta). Pielavedellä oli kesän aikana vastaavan tyylinen oma kysely käynnissä, minkä takia kyselyä ei Pielavedellä juurikaan markkinoitu, ja se luultavasti vaikutti SavoGrown kyselyn vastaajamäärään.

Vastaajista 91 % ilmoitti asuvansa alueella vakituisesti. Alueella töissä kävi 11 ja mökkeileviksi ilmoittautui 12 vastaajaa – heistä osa myös asui alueella. Koska kyselyn vastaajat painottuvat niin vahvasti vakituisiin asukkaisiin, kesäasukkaiden vastauksia ei ole analysoitu erikseen.

	Keitele	Pielavesi	Rautalampi	Suonenjoki	Tervo	Vesanto
Vastaajat, jotka ilmoittivat ko. kunnan asiointikunnakseen, hlö	14	11	26	41	38	36
%-osuus kaikista vastaajista	11 %	8 %	20 %	31 %	29 %	27 %
Vastaajista ilmoitti asioivansa pelkästään ko. kunnassa	57 %	36 %	58 %	63 %	61 %	64 %
Vastaajista vakituisia asukkaita	93 %	91 %	88 %	93 %	82 %	89 %

Vastaajia pyydettiin arvioimaan erilaisten kaupallisesti tuotettujen palvelujen toimivuutta asteikolla 1-3 (1=ei puutteita, 2= jonkin verran puutteita, 3=merkittäviä puutteita). Koko alueen kaikkien palveluiden kokonaisarvosanaksi muodostui 1,91 eli jonkin verran palveluissa oli puutteita, mutta pääosin oltiin melko tyytyväisiä.

Tyytyväisimpiä koko alueella oltiin:

- puunkorjuu-, metsänhoito- ja polttopuupalveluihin (73 % vastaajista ei kokenut palveluissa puutteita);
- ajoneuvo ja huoltopalveluihin (53 % ei puutteita);
- metalli- ja konepajapalveluihin (52 % ei puutteita);
- kauneudenhoito- ja parturipalveluihin (47 % ei puutteita);
- kiinteistönhuolto ja mökkitalokkaripalveluihin (45 % ei puutteita);
- elintarvike- ja päivittäistavarakauppaan (43 % ei puutteita).

Metsäalan palvelut ovat alueen selkeä vahvuus – vain 5 % vastaajista koki niissä olevan merkittäviä puutteita. Koneisiin ja tekniikkaan liittyvä yritystoiminta on hyvällä mallilla ja alueella on teknistä osaamista, mutta sitä ei välttämättä ole tarpeeksi tarjolla kuluttajien tarvitsemissa palveluissa. Myös

arjen peruspalvelut toimivat – päivittäistavarakauppaan ja kauneudenhoitopalveluihin oltiin kohtuullisen tyytyväisiä.

Eniten puutteita palveluissa koko alueella koettiin:

- erikoisliikkeiden osalta (90 % vastaajista koki vähintään jonkin verran puutteita, 62 % merkittäviä puutteita);
- majoituspalveluissa (84 % koki jonkin verran ja 48 % merkittäviä puutteita)
- taksipalveluissa (86 % koki jonkin verran ja 43 % merkittäviä puutteita)
- koneissa, kodintekniikassa ja huollossa (78 % koki jonkin verran ja 45 % merkittäviä puutteita)

Puutteet erikoisliikkeissä ovat kyselyn vahvin yksittäinen signaali. Majoitus-, taksi- ja kodinkonehuoltopalveluita yhdistää niiden paikkasidonnaisuus – palveluita ei voi korvata verkkopalveluilla vaan niiden sijainnilla ja saavutettavuudella on suuri merkitys.

Taulukko. Kuntakohtaiset palveluiden saamat arvosanat kysymykseen *Missä paikallisissa palveluissa koet eniten puutteita? Arvioi asteikolla 1-3. (1 - ei puutteita, 2 - jonkin verran puutteita, 3 - merkittäviä puutteita).* Arvosanassa ovat mukana kaikki ko. kunnassa asioivat vastaajat.

	Keitele	Pielavesi	Rautalampi	Suonenjoki	Tervo	Vesanto
Ajoneuvot ja huolto	1,67	2,00	1,33	1,52	1,93	1,35
Kiinteistöhuolto ja mökkitalkkarit	2,00	1,67	1,80	1,50	1,40	1,90
Elintarvike ja päivittäistavara	1,42	1,29	1,90	1,86	1,55	1,61
Muut erikoisliikkeet	2,73	2,14	2,68	2,51	2,46	2,58
Taksipalvelut	2,18	2,00	2,22	2,30	2,20	2,35
Atk-palvelut	2,11	1,80	2,25	2,05	1,94	2,33
Koneet, kodintekniikka ja huolto	1,92	1,57	2,47	1,71	2,52	2,50
Kaupallisesti toteutetut kulttuuripalvelut	2,30	2,14	1,95	2,03	2,15	2,33
Puunkorjuu ja metsänhoito, polttopuut	1,20	1,33	1,53	1,29	1,36	1,09
Majoituspalvelut	1,83	1,88	2,37	2,25	2,39	2,43
Pankki-, vakuutus- ja lakipalvelut	2,42	2,38	2,22	2,09	2,10	2,19
Piha ja puutarha	1,38	1,29	2,19	1,64	1,61	1,86
Rakentaminen ja remontointi	1,58	1,29	1,93	1,70	2,11	1,91
Ravintolat ja kahvilat	1,77	1,89	2,00	2,09	1,97	2,00
Siivous-, hoiva-, koti- ja asumispalvelut	1,50	1,17	1,92	1,81	1,85	1,32
Maksulliset terveys- ja hyvinvointipalvelut	1,67	1,50	2,28	1,90	1,86	2,15
Metalli- ja konepajapalvelut	1,86	1,50	1,54	1,32	1,67	1,94
Kauneudenhoito- ja parturipalvelut	1,83	1,67	2,00	1,59	1,68	1,71
Muut kaupalliset palvelut	2,55	2,17	2,38	2,04	2,29	2,38
Kaikkien arvosanojen keskiarvo	1,89	1,72	2,05	1,85	1,95	2,00

Vastaajia pyydettiin nimeämään mielestään suurin palvelupuute ja kysyttiin, käyttävätkö he rahaa tähän palveluun SavoGrow-alueen ulkopuolella. 72 % vastaajista ilmoitti ostavansa ko. palvelua alueen ulkopuolelta. 93 % käyttäisi todennäköisesti oman kunnan palvelua, jos sellainen löytyisi. 38 % vastaajista oli valmis ostamaan palvelua myös naapurikunnista, jos sitä on tarjolla – 62 % näki, että palvelun tulee löytyä omasta kunnasta.

Kyselyn perusteella asukkaat pitävät päivittäisiä ja usein käytettäviä palveluja selvästi lähipalveluina, joiden tulisi löytyä omasta kunnasta. Sen sijaan erikoiskaupassa, rauta- ja rakennustarvikkeissa, majoituksessa sekä useissa asiantuntijapalveluissa ollaan valmiita asioimaan myös toisessa SavoGrown kunnassa. Tulokset tukevat alueellista palvelumallia, jossa harvemmin käytettäviä palveluja kehitetään kuntarajat ylittävinä kokonaisuuksina.

3.2 Kuntakohtaiset tulokset

3.2.1 Keitele

Keiteleen asiointikunnakseen ilmoitti vastaajista 14 henkilöä (11 % vastaajista). Määrä on melko pieni pitkällisten johtopäätösten tekoon eli tuloksia kannattaa pitää ennen kaikkea suuntaa antavana. Saadut vastaukset ovat kuitenkin hyvin linjassa koko alueen tulosten kanssa.

Keiteleen avoimissa vastauksissa (kts. Liite 1) palvelutarpeet kohdistuvat useisiin pieniin erikoiskaupan, huollon ja henkilökohtaisten palvelujen aukkoihin:

1. **Erikoisliikkeet ja pienet arjen palvelut:** vaatekauppa, kenkäkauppa, lahjatavarakauppa, kosmetologipalvelut, suutari, polkupyörähuolto, autopesu, sekatavarakauppa
2. **Ilta- ja viikonloppupalvelut:** ruokaravintolaa ja iltaravintolaa erityisesti kesäksi kaipailtiin, samoin ilta- ja viikonlopputakseja
3. **Huolto- ja korjauspalveluissa on yksittäisiä aukkoja:** mainintoja tuli esimerkiksi kiinteistöhuollosta, pyörähuollosta, varaosista, ajoneuvohuollosta, pienistä remonttitöistä

Valtatie 77:n liikenne nähtiin mahdollisuutena ja Lossisaaren tilanteeseen toivottiin parannusta.

Keiteleellä asioivien arviot palveluiden tilasta

(1 - ei puutteita, 2 - jonkin verran puutteita, 3 - merkittäviä puutteita)

Muut erikoisliikkeet	2,73
Muut kaupalliset palvelut	2,55
Pankki-, vakuutus- ja lakipalvelut	2,42
Kaupallisesti toteutetut kulttuuripalvelut	2,30
Taksipalvelut	2,18
Atk-palvelut	2,11
Kiinteistöhuolto ja mökkitalkkarit	2,00
Koneet, kodintekniikka ja huolto	1,92
Metalli- ja konepajapalvelut	1,86
Majoituspalvelut	1,83
Kauneudenhoito- ja parturipalvelut	1,83
Ravintolat ja kahvilat	1,77
Ajoneuvot ja huolto	1,67
Maksulliset terveys- ja hyvinvointipalvelut	1,67
Rakentaminen ja remontointi	1,58
Siivous-, hoiva-, koti- ja asumispalvelut	1,50
Elintarvike ja päivittäistavara	1,42
Piha ja puutarha	1,38
Puunkorjuu ja metsänhoito, polttopuut	1,20
Kaikkien arvosanojen keskiarvo	1,89

3.2.2 Pielavesi

Pielaveden asiointikunnakseen ilmoitti 11 vastaajaa (8 %). Määrä on pieni pitkällisten johtopäätösten tekoon. Saadut vastaukset ovat kuitenkin linjassa koko alueen tulosten kanssa.

Avoimista vastauksista (kts. Liite 1) nousevat teemoina esiin paikallisuus ja matkailijan palvelut. Yksittäisinä palvelupuutteina mainitaan pesula. Myös kirpputori sai useamman maininnan.

Pielavedellä asioivien arviot palveluiden tilasta

(1 - ei puutteita, 2 - jonkin verran puutteita, 3 - merkittäviä puutteita)

Pankki-, vakuutus- ja lakipalvelut	2,38
Muut kaupalliset palvelut	2,17
Muut erikoisliikkeet	2,14
Kaupallisesti toteutetut kulttuuripalvelut	2,14
Ajoneuvot ja huolto	2,00
Taksipalvelut	2,00
Ravintolat ja kahvilat	1,89
Majoituspalvelut	1,88
Atk-palvelut	1,80
Kiinteistöhuolto ja mökkitalkkarit	1,67
Kauneudenhoito- ja parturipalvelut	1,67
Koneet, kodintekniikka ja huolto	1,57
Maksulliset terveys- ja hyvinvointipalvelut	1,50
Metalli- ja konepajapalvelut	1,50
Puunkorjuu ja metsänhoito, polttopuut	1,33
Elintarvike ja päivittäistavara	1,29
Piha ja puutarha	1,29
Rakentaminen ja remontointi	1,29
Siivous-, hoiva-, koti- ja asumispalvelut	1,17
Kaikkien arvosanojen keskiarvo	1,72

3.2.3.Rautalampi

Rautalammin ilmoitti asiointikunnakseen 26 vastaajaa (20 % aineistosta) ja vastaajat toivat esiin – yllättävänkin monipuolisesti – erilaisia palvelutoiveita.

Avoimissa vastauksissa (kts. Liite 1) korostuvat puutteet rauta-, rakennus- ja erikoisliikkeissä sekä tarve parantaa palvelujen saavutettavuutta haja-asutusalueilla. Vastaajat kaipaavat erityisesti kotiinkuljetuksia, huoltoon noutavia palveluja ja rakentamisen ympärille koottuja palvelukokonaisuuksia. Samalla vastauksissa tunnistetaan merkittävää hyödyntämätöntä potentiaalia matkailussa, mökkiläisten ostovoimassa ja tapahtumapalveluissa.

1. **Rauta-, rakennus- ja erikoiskaupan puute:** toiveita tuli rautakauppaan, rakennustarvikkeisiin, sekatarvikauppaan, puutarhatarvikkeisiin, vaate- ja kenkäkauppaan

- Kuljetus ja kotiin vietävät palvelut:** toivottiin kauppojen kotiinkuljetuksia, ateriapalvelujen toimituksia, pienkoneiden noutoa huoltoon, romun ja puujätteen noutoa, tavarakuljetuksia haja-asutusalueille
- Matkailijan palvelut:** majoitus, ravintolapalvelut, tapahtumatilat, ohjelmapalvelut, matkailuyhteistyö

Vastausten perusteella kysyntää voisi olla liikkuville palveluille, palvelurenkaille sekä matkailua ja vapaa-ajan asumista tukevalle yritysverkostolle. Vastauksissa tuli jonkin verran toiveita ravintolapalvelujen monipuolistamiseen, mikä on hieman yllättävää, kun ottaa huomioon kunnan kokoon nähden monipuolisen ravintolatarjonnan.

Rautalammilla asioivien arviot palveluiden tilasta

(1 - ei puutteita, 2 - jonkin verran puutteita, 3 - merkittäviä puutteita)

Muut erikoisliikkeet	2,68
Koneet, kodintekniikka ja huolto	2,47
Muut kaupalliset palvelut	2,38
Majoituspalvelut	2,37
Maksulliset terveys- ja hyvinvointipalvelut	2,28
Atk-palvelut	2,25
Taksipalvelut	2,22
Pankki-, vakuutus- ja lakipalvelut	2,22
Piha ja puutarha	2,19
Ravintolat ja kahvilat	2,00
Kauneudenhoito- ja parturipalvelut	2,00
Kaupallisesti toteutetut kulttuuripalvelut	1,95
Rakentaminen ja remontointi	1,93
Siivous-, hoiva-, koti- ja asumispalvelut	1,92
Elintarvike ja päivittäistavara	1,90
Kiinteistöhuolto ja mökkitalokkarit	1,80
Metalli- ja konepajapalvelut	1,54
Puunkorjuu ja metsänhoito, polttopuut	1,53
Ajoneuvot ja huolto	1,33
Kaikkien arvosanojen keskiarvo	2,05

3.2.4 Suonenjoki

Kun tarkastellaan niitä vastaajia, jotka ilmoittivat asioivansa pelkästään Suonenjoella, kaupunki näyttäytyy SavoGrown alueen kunnista palveluiltaan vahvimpana, vaikkakin erot kuntien välillä ovat melko pieniä. Lähes 39 % kaikista palveluarvioista oli tasolla "ei puutteita" ja merkittäviä puutteita sisältäviä arvioita oli vähemmän kuin muissa kunnissa. Tulos myös perustuu vertailun suurimpaan vastaajamäärään.

Suonenjoen avoimista vastauksista (kts. Liite 1) nousee erityisesti kolme teemaa:

1. **Ravintolat, kahvilat ja iltaelämä** olivat avointen vastausten ylivoimaisesti yleisin teema. Vastaajat toivovat iltaisin auki olevaa ruokaravintolaa, viikonloppuisin toimivaa ravintolaa, kahvilaa, pubia tai terassia, ympärivuotista ruokapaikkaa.
2. **Erikoisliikkeet** olivat toinen yleinen teema: vaatekauppa, lastenvaatteet, harrastustarvikkeet, lahjatavarat, tietotekniikkatarvikkeet, Lidl sai useita mainintoja, tavaratalotyypinen liike, laajempi tuotevalikoima
3. **Harrastukset ja vapaa-aika:** avoimissa vastauksissa näkyi paljon vapaa-aikaan liittyviä toiveita. Mainintoja tuli esimerkiksi keilahallista, teatterista, kuntalaisten olohuoneesta, lasten harrastuksista, yhteisliikunnasta, kädentaitojen harrastustiloista, metsästyksestä ja kalastuksesta, elämyksistä

Vastaajat eivät ensisijaisesti kaipaa lisää peruspalveluja, vaan enemmän elävyyttä, kohtaamispaikkoja ja syitä viettää aikaa sekä käyttää rahaa omalla paikkakunnalla.

Palvelujen löydettävyyttä oli yksi vastausten kiinnostavimmista havainnoista. Eräs vastaaja kiteytti asian hyvin: "Palveluista ei niinkään ole puute vaan, ettei niistä tiedä."

Suonenjoella asioivien arviot palveluiden tilasta

(1 - ei puutteita, 2 - jonkin verran puutteita, 3 - merkittäviä puutteita)

Muut erikoisliikkeet	2,51
Taksipalvelut	2,30
Majoituspalvelut	2,25
Pankki-, vakuutus- ja lakipalvelut	2,09
Ravintolat ja kahvilat	2,09
Atk-palvelut	2,05
Muut kaupalliset palvelut	2,04
Kaupallisesti toteutetut kulttuuripalvelut	2,03
Maksulliset terveys- ja hyvinvointipalvelut	1,90
Elintarvike ja päivittäistavara	1,86
Siivous-, hoiva-, koti- ja asumispalvelut	1,81
Koneet, kodintekniikka ja huolto	1,71
Rakentaminen ja remontointi	1,70
Piha ja puutarha	1,64
Kauneushoito- ja parturipalvelut	1,59
Ajoneuvot ja huolto	1,52
Kiinteistöhuolto ja mökkitalokkarit	1,50
Metalli- ja konepajapalvelut	1,32
Puunkorjuu ja metsänhoito, polttopuut	1,29
Kaikkien arvosanojen keskiarvo	1,85

3.2.5 Tervo

Tervon avoimissa vastauksissa (kts. Liite 1) korostuvat ennen kaikkea käytännön arjen palvelut. Vastaajat kaipaavat ennen kaikkea arjessa nopeasti tarvittavien tuotteiden paikallista saatavuutta ja pohtivat palveluita hyvin käytännönläheisesti. Yleisimmät teemat vastauksissa:

1. **Rauta-, rakennus- ja sekatavarakauppa** on selvästi suurin palvelutarve: vastaajat toivoivat pienrautakauppaa, puutavarakauppaa, rakennustarvikkeita, sekatavarakauppaa, auto- ja konetarvikkeita. Vastauksissa ei kaivata suurta markettia tai laajaa tavarataloa, vaan ennen kaikkea arkisia tuotteita, joita tarvitaan nopeasti ja usein.
2. **Huolto- ja korjauspalvelut:** autohuoltoon ja -korjaukseen, kodinkonekorjaukseen, teknisiin korjauspalveluihin olisi kysyntää
3. **Kahvila-, ravintola- ja grillipalvelut:** Kyse ei ehkä ole niinkään ruokailusta kuin siitä, että Tervossa olisi enemmän paikkoja, jossa kohdata ihmisiä, viettää aikaa ja tuoda vieraita
4. **Lyhytmajoitukselle** nähdään tarvetta. Majoituksen tarve liittyy vahvasti Tervon vetovoimaan, ei omaan tarpeeseen.

Kiinnostava havainto Tervon vastauksissa on, että Tervossa osa vastaajista näki kehittämisen lähtökohtana kunnan olemassa olevat vahvuudet eikä niinkään puuttuvien palveluiden saamisen kuntaan. Tervon kilpailuetu ei ole kaupallisessa keskustapalvelutarjonnassa vaan **luontoon ja vesistöihin liittyvissä elämyksissä ja vapaa-ajan palveluissa**, jotka tukevat Tervon identiteettiä.

Tervossa asioivien arviot palveluiden tilasta

(1 - ei puutteita, 2 - jonkin verran puutteita, 3 - merkittäviä puutteita)

Koneet, kodintekniikka ja huolto	2,52
Muut erikoisliikkeet	2,46
Majoituspalvelut	2,39
Muut kaupalliset palvelut	2,29
Taksipalvelut	2,20
Kaupallisesti toteutetut kulttuuripalvelut	2,15
Rakentaminen ja remontointi	2,11
Pankki-, vakuutus- ja lakipalvelut	2,10
Ravintolat ja kahvilat	1,97
Atk-palvelut	1,94
Ajoneuvot ja huolto	1,93
Maksulliset terveys- ja hyvinvointipalvelut	1,86
Siivous-, hoiva-, koti- ja asumispalvelut	1,85
Kauneudenhoito- ja parturipalvelut	1,68
Metalli- ja konepajapalvelut	1,67
Piha ja puutarha	1,61
Elintarvike ja päivittäistavara	1,55
Kiinteistöhuolto ja mökkitalokarit	1,40
Puunkorjuu ja metsänhoito, polttopuut	1,36
Kaikkien arvosanojen keskiarvo	1,95

3.2.6 Vesanto

Vesannon vastauksissa (kts. Liite 1) näkyivät niin arjen tavarat ja huoltopalvelut kuin kohtaamispaikat ja kulttuurikin.

1. **Rautakauppa** on ylivoimaisesti suurin yksittäinen palvelupuute: vastaajat ei välttämättä kaipaa täysimittaista rautakauppaa, mutta pienrautakauppaa tai laajempaa sekatavaraosastoa
2. **Erikoisliikkeiden** tuotteille olisi kysyntää – sekatavarakauppa-tyyppinen liike voisi ehkä vastata myös näihin tarpeisiin
3. **Päivittäistavarakaupassa** kaivataan kilpailua
4. **Aikuisten kohtaamispaikalle** tarvetta: toivotaan iltakahvilaa, anniskeluravintolaa, baaria – yleensä paikkaa, jossa voisi tavata ihmisiä
5. **Kiinteistöpalveluja kaivataan:** parempaa kiinteistöhuoltoa, kilpailua isännöintiin, mökkitalkkaripalveluja, kuljetusapua, pieniä korjaus- ja pihatöitä
6. **Kulttuuri ja tapahtumat:** elävää musiikkia, teatteria ja kulttuuritapahtumia toivottiin

Vesannon kehittämismahdollisuudet näyttävät liittyvän erityisesti useita palveluja yhdistäviin pienimuotoisiin yritysmalleihin, jotka vahvistavat sekä arjen sujuvuutta että kunnan vetovoimaa. Yleisesti valinnanvaraa ja kohtuuhintaisia palveluita kaivattiin lisää.

Vesannolla asioivien arviot palveluiden tilasta

(1 - ei puutteita, 2 - jonkin verran puutteita, 3 - merkittäviä puutteita)

Muut erikoisliikkeet	2,58
Koneet, kodintekniikka ja huolto	2,50
Majoituspalvelut	2,43
Muut kaupalliset palvelut	2,38
Taksipalvelut	2,35
Atk-palvelut	2,33
Kaupallisesti toteutetut kulttuuripalvelut	2,33
Pankki-, vakuutus- ja lakipalvelut	2,19
Maksulliset terveys- ja hyvinvointipalvelut	2,15
Ravintolat ja kahvilat	2,00
Metalli- ja konepajapalvelut	1,94
Rakentaminen ja remontointi	1,91
Kiinteistöhuolto ja mökkitalkkarit	1,90
Piha ja puutarha	1,86
Kauneushoito- ja parturipalvelut	1,71
Elintarvike ja päivittäistavara	1,61
Ajoneuvot ja huolto	1,35
Siivous-, hoiva-, koti- ja asumispalvelut	1,32
Puunkorjuu ja metsänhoito, polttopuut	1,09
Kaikkien arvosanojen keskiarvo	2,00

4. Johtopäätökset

Kyselyn tulosten perusteella SavoGrown alueen vahvuudet liittyvät perinteisiin elinkeinoihin, tekniseen osaamiseen ja päivittäisiin peruspalveluihin. Suurimmat kehittämistarpeet puolestaan liittyvät ennen kaikkea erikoisliikkeisiin, liikkumispalveluihin, majoitukseen ja sellaisiin kuluttajapalveluihin, joita ei nykyisin löydy riittävän läheltä.

SavoGrown alueen palvelurakenne vastaa monilta osin asukkaiden tarpeisiin, mutta tietyissä palveluissa on tunnistettavissa selviä palveluaukkoja, jotka johtavat asiointiin ja ostovoiman siirtymiseen alueen ulkopuolelle. Erityisesti erikoisliikkeisiin, huolto- ja korjauspalveluihin, taksipalveluihin sekä majoituspalveluihin liittyvät tarpeet nousivat esiin useassa kunnassa.

Palvelupuutteiden lisäksi vastauksissa nousi esiin **palveluiden löydettävyyttä** – puuttuuko palvelu kunnasta oikeasti vai eikö sitä löydetä? Paikallisten yrittäjien kannattaa käydä liitteenä olevat sanalliset vastaukset läpi ja nostaa omat palvelut selkeämmin esiin, jos sille vaikuttaa olevan tarvetta.

Palvelujen kehittämistä kannattaa tarkastella koko SavoGrown alueen näkökulmasta. Kuntien väliset erot olivat melko pieniä ja samat palveluryhmät nousivat esiin lähes kaikissa kunnissa. Tämä viittaa siihen, että osa palveluista voisi olla tarkoituksenmukaisempaa toteuttaa kuntarajat ylittävänä, liikkuvina tai alueellisina ratkaisuin yksittäisten kuntakohtaisten palveluiden sijaan.

1. **Erikoisliikkeiden puute** - alueella on kysyntää tavaroille, joita tarvitaan nopeasti, mutta joiden ympärille ei välttämättä synny riittävän suurta yhden tuoteryhmän liiketoimintaa.
=> maaseudun sekatavarakauppa-/noutopiste-tyyppiselle palvelulle tarvetta
2. **Huoltopalvelu** - koneet, kodintekniikka ja huolto saa koko aineistossa melko alhaiset pisteet. Toiveita tuli myös huoltoon liittyvistä kuljetuspalveluista.
=> Alueellinen huoltopalvelu tyyliin ”haemme laitteen kotoasi ja tuomme korjattuna takaisin”
3. **Alueellinen mökki- ja kiinteistöpalvelu** – kiinteistönhuolto ja mökkitalokkareit saivat kokonaisuutena melko hyvät arviot, mutta sanallisissa vastauksissa tuli toiveita pienten remonttien, tavaroiden ja jätteiden kuljetukseen, mökkitalokkareille jne.
=> onko tarvetta palveluiden pirstaleisuuden vähentämiseen ja palveluiden kokoamiseen yhden luukun palvelurenkaaseen?
4. **Ravintolat** – alueella on kysyntää ihmisten kohtaamispaikoille, mutta kysyntä ei välttämättä riitä ympärivuotisiin ravintoloihin.
=> tyydyttäisivätkö tarvetta pop-up-, viikonloppu- ja kesäravintolat, tai monialaiset kahvila-kirppari-lähiuotemyymälä-tapahtumatila-konseptit?

5. Majoitus – vastausten perusteella tälle on tarvetta, mutta ennen yritysten houkuttelua todellisesta tarpeesta on tehtävä selvitys.

=> uudet innovatiiviset tavat lisätä kesäajan majoituskapasiteettia kannattaa ottaa käyttöön.

SavoGrown alueen suurin liiketoimintamahdollisuus ei näyttäisi olevan yksittäisten puuttuvien kivijalkapalvelujen perustaminen jokaiseen kuntaan, vaan palvelujen tuottaminen uudella tavalla. Kysyntää voidaan yhdistää kuntarajojen yli, palveluja voidaan viedä asiakkaan luo ja useita pieniä palvelutarpeita voidaan yhdistää saman yrityksen tai yritysverkoston tarjontaan.

Samalla kannattaa selvittää, kuinka paljon kysynnästä voidaan ohjata jo olemassa oleville alueen yrityksille palvelujen löydettävyyttä ja yhteistyötä parantamalla. Tätä tukee se, että harvemmin käytettävissä palveluissa vastaajat ovat valmiimpia asioimaan myös toisessa SavoGrown kunnassa.

LIITE 1 – AVOIMET VASTAUKSET KUNNITTAIN

Avoimet vastaukset suurimmista palvelupuutteista Keiteleellä

Keiteleen ainoaksi asiointikunnaksi merkinneiden vastaukset *kursiivilla*. Muissa vastauksissa vastaaja on merkinnyt useita asiointikuntia.

- *Terveyspalvelut*
- *Julkinen liikenne*
- *Varaosaliike*
- *Julkiset terveyspalvelut ja hyväkuntoiset vuokra-asunnot.*
- Taksin saanti mahdotonta ilta/viikonloppu-aikaan. Keiteleen Lossisaaren toiminta ala-arvoista kuntalaisia ja vieraita kohtaan, niin majoitus kun ravintolatoiminnan osalta. Pankkipalvelut heikkenee koko ajan, puhelimeen ei vastata, eikä asiakkaisiin enää luoteta.
- *Kiinteistöhuolto*
- *Hammaslääkäri*
- Yksityinen kuntosali
- Vaatekauppa kenkäkauppa sekatarvakauppa
- Pitäisi olla toinen ammattitaitoinen ja iso ajoneuvojen korjaaja/huoltaja
- *Lahjatavara-kauppa, mistä voisi ostaa lahjoja lapsille tai aikuisille. Kosmetologipalvelut*
- Pieniin asunnon korjaustarpeisiin alan yrittäjät eivät halua vastata. Toinen iso puute on tietotekniikkatarvikkeiden puuttuminen palveluista.
- *Polkupyörä huolto*
- Pesulapalvelut, teollisten tilojen siivouspalvelut, teollisuuden kiinteistöhuoltopalvelut. Toimivat ravintola ja taxipalvelut iltaisin ja viikonloppuisin varsinkin kesäaikaan.
- *Suutari, kengittäjä, hammasteknikko, hautojen hoitaja, autonpesijä, tanssittaja, kiinteistönvälittäjä, vaate- ja kenkäliike, 77:n varteen joku turistiryssä, Tokmanni tms. Iltaisin pitäisi olla joku paikka auki.*
- *Lossisaari on ajettu alas, rahat menevät ohi*
- Traktorien huolto. Kulmien ja ripsien värjäys. Erikoishoidot, kuten vaikka akupunktio, vyöhyketapia. Kampaaja.
- Musiikkiliikkeitä (levykauppoja) on liian vähän. Sitten ATK-liikkeistä ei saa ostettua sellaisia tietokoneita tai varaosia, mitä itse tarvitsee (i386–Pentium) ja niitä ei tahdo enää löytää edes kirppareilta tai kierrätyskeskuksistakaan. Aina joutuu tilaamaan kaiken Kiinasta, vaikka ei tahdo.

Avoimet vastaukset suurimmista palvelupuutteista Pielavedellä

Pielaveden ainoaksi asiointikunnaksi merkinneiden vastaukset *kursiivilla*. Muissa vastauksissa vastaaja on merkinnyt useita asiointikuntia.

- *Aatteeton kirpputori*
- *Poliisi*
- *Pesula*
- Terveystieteidenhuoltopalveluita ei ole saatavilla joka arkipäivä
- Yksityinen kuntosali
- Pitäisi olla toinen ammattitaitoinen ja iso ajoneuvojen korjaaja/huoltaja
- *Onko se nyt palvelupuute, kun ei ole suoramyntipistettä, josta saisi ympäri vuoden lähellä tuotettuja tuotteita, niin ruokia ja käsitöitä. Myös itsepalvelukirppis olisi kiva. Matkailijoita*

ajatellen olisi hyvä olla jonkinlaista majoituspalvelua. Sekä ruokapaikkoja, ehkä jopa anniskelu ravintola

- Rautakauppa
- Halpa ruokakauppa
- Säännöllisesti auki oleva grilli, jossa paikalla ruokailu mahdollisuus, puuttuu, kuljetusyrittäjiltä puuttuu levähdys- ja pysäköintipaikkoja. Autokorjaamotoiminta kaikilla alueilla salamyhkäistä ja ylityöllistettyä. Grilliin perhekunnallamme menisi ehkä noin 1000-2000eur/vuosi, autojen huoltoon vähintään 600eur ja välillä jopa useampi tonni. Joku Lidlin kaltainen toimija pienellä kahvipisteellä olisi toimiva. S-ryhmällä liikaa valtaa ja K-kauppiaiden kiinteistöt rapistuvat.
- Pesulapalvelut, teollisten tilojen siivouspalvelut, teollisuuden kiinteistöhuoltopalvelut. Toimivat ravintola ja taxipalvelut iltaisin ja viikonloppuisin varsinkin kesäaikaan.
- Traktorien huolto. Kulmien ja ripsien värjäys. Erikoishoidot, kuten vaikka akupunktio, vyöhyketetapia. Kampaaja.
- Musiikkiliikkeitä (levykauppoja) on liian vähän. Sitten ATK-liikkeistä ei saa ostettua sellaisia tietokoneita tai varaosia, mitä itse tarvitsee (i386–Pentium) ja niitä ei tahdo enää löytää edes kirppareilta tai kierrätyskeskuksistakaan. Aina joutuu tilaamaan kaiken Kiinasta, vaikka ei tahdo.

Avoimet vastaukset suurimmista palvelupuutteista Rautalammilla

Rautalammin ainoaksi asiointikunnaksi merkinneiden vastaukset *kursiivilla*. Muissa vastauksissa vastaaja on merkinnyt useita asiointikuntia.

- *Ei ole lastenhoitoon mitään palvelua*
- Kahvilat Rautalammilla. Useasti tullut mieleen, että olisipa kiva, jos täälläkin olisi sellainen ajanvietto-/kohtaamispaikka. Nuapuri on ok, mutta se ei oikein palvele niitä, jotka haluaisivat mennä arkena klo 15 jälkeen.
- Viranomaispalvelu
- *Majoitus ja tapahtumatilat isoja tapahtumia varten*
- Kahvila tai ravintola, joka auki talvikaudella viikonloppuisin (Rautalampi)
- *Parturi-kampaamo, jossa olisi aikoja myös viikonloppuisin.*
- *Jonkinlainen liikenneasema, elintarvikekioski, kahvila saisi olla jo Törmälän risteyksessä ysi tiellä. Siitä moni ajaa mökille, liikenne on vilkasta. Tulisi elintarvikkeet ja bensa ostettua Rautalammilla, ei aiemmin. Seuraava vastaava risteys, Koskelo, onkin jo Suonenjoen puolella. Kannattaisi tutkia liikennemäärät tuossa Rautalammin ensimmäisessä risteyksessä, kuinka moni kääntyy siinä. Ja asukasmäärät lähistöllä, sillä sieltä on pitkä matka ostoksille mihin tahansa. Pahimmillaan johtaa siihen, että tavarat ostetaan mukaan jo lähtöpisteestä.*
- *Maaseudulla kaikki mihin liittyy kotiin kuljetus ja kotoa noutaminen. Erityisesti olisi tarpeen pienkoneiden nouto kotoa huoltoon ja palautus. Toisena isojen jätteen ja romun sekä puujätteen nouto kotoa.*
- *Kaupoilla ja ateriapalveluilla ei kotiinkuljetusta kirkonkylän ulkopuolelle.*
- Majoituspalvelut
- *Erikoisliikkeet esim. puutarhatarvikkeet.*
- Erikoisliikkeiden puute
- *Itse asun Kerkonkoskella ja jos jotain saisi toivoa, niin edes perusterveydenhoito, sillä kaikilla ei ole mahdollista aina tarvittaessa kulkea pidemmällä matkalla.*

- Kyläkaupan tuotevalikoima ja ylipäättään kaupan mahdollinen loppuminen, helppoa lyhytaikaista majoitusta on vain kolmen vuokramökin verran Kerkolla. Kauneudenhoitoyrityksistä puuttuu itselleni olennaisia palveluita.
- *Sekatavara/rauta kauppa*
- Toimiva jätehuolto
- *Rakennustarvikkeet*
- *Parturi-kampaamo ja kauneushoitola*
- *Vaateliike*
- *Rakennus ja remontointi*
- *Rautakauppa*
- *Majoitus*
- *Matkailua tukevat palvelut kuten ohjelmapalvelut ja matkanjärjestäjät. Tässä pitäisi tehdä myös alueellista yhteistyötä.*
- Yksityiset hammaslääkäri- ja lääkäripalvelut
- *Tulevaisuudessa eläkkeellä on todennäköisesti aikaa ajella ostoksille Pohjois-Savon alueella, mutta nyt lyhyet viikonloppukäynnit suuntautuvat vain mökille, ja ostokset tehdään matkan varrella. Kesälomalla ostellaan kaikenlaista pääasiassa Rautalammilta, mutta rautakauppaan ja muutenkin erikoiskauppoihin Suonenjoelle, jopa Pieksämäelle tai Kuopioon. Veneen huollot tehdään Jyväskylässä. Riippuu mistä tavaraa tai palvelua on saatavissa.*
- *Yrityksiin ei voi luottaa. Viimeksi maaliskuussa sovin urakan tekemisen ja hinnan kahden viikon kuluessa. Yrittäjästä ei ole kuulunut mitään. Ei ensimmäinen kerta eikä toinen, kun rautalampilainen yritys tekee oharit.*
- *Alko, kenkäkauppa, vaatekauppa*
- *Leipomoalan yritys, että saisi tuoretta leipää, pullaa jne.*
- *Toivoisin, että rakennus- ja remontti- sekä sisustussuunnittelu, piha-maanrakennustyöt olisi yhdessä palvelurenkaassa. Tai ketjutettuja palveluja tänne maaseudulle.*

Musiikkiliikkeitä (levykauppoja) on liian vähän. Sitten ATK-liikkeistä ei saa ostettua sellaisia tietokoneita tai varaosia, mitä itse tarvitsee (i386–Pentium) ja niitä ei tahdo enää löytää edes kirppareilta tai kierrätyskeskuksistakaan. Aina joutuu tilaamaan kaiken Kiinasta, vaikka ei tahdo.

Avoimet vastaukset suurimmista palvelupuutteista Suonenjoella

Suonenjoen ainoaksi asiointikunnaksi merkinneiden vastaukset *kursiivilla*. Muissa vastauksissa vastaaja on merkinnyt useita asiointikuntia.

- *Moottoripolttoöljy saanti*
- *Harrastetarvikeliike*
- *Viranomaispalvelu*
- *lääkkäämpien henkilöiden ihan tavallisen arkipukeutumisen tarjonta.*
- *Ruoka/seurusteluravintola puuttuu, missä voisi iltaisin ja viikonloppuisin käydä. Ja kuitenkin ollaan kaupunki.*
- *Remonttipalvelut*
- *Kesäiltojen terassi, jossa saa rauhassa nauttia hyvää ruokaa ja juomaa. Talviaikaan harrastuspaikka kädentaidoille.*
- *Metsästykseen ja kalastukseen liittyvät*
- *Lidl*
- *Lasten vaatekaupat*

- *Joukkoliiketeen puuttuminen. Suonenjoelta/Suonenjoelle ei pääse julkisilla esim. teatterin jälkeen Kuopiosta ei tule ennen aamua bussia*
- *Ei ole kohtaamispaikkoja, jos haluaisi käydä vaikka kahvilla illalla työpäivän jälkeen kavereiden kanssa. Myös kulttuuria kaipaaisiin lisää. Jonkun putiikin, mistä saisi lahjatavaroita, jos on unohtunut hankkia lahja ja pitää löytää omalta kylältä jotain.*
- *Ikäihmisille neuvolapalvelu eli Ikäneuvola*
- *Palveluista ei niinkään ole puute vaan, ettei niistä tiedä.*
- *Digilaitteet*
- *Ravintolatarjonta. Ruoka erityisesti.*
- *Kunnollinen, ilta-aikainen ruokaravintola, ympärivuotinen*
- *Suonenjoelta puuttuu hyvä ilta-aikaan ja viikonloppuisin auki oleva ravintola sekä mukava pubi.*
- *Ravintolat, kahvilat, Lidl tuomaan tervettä kilpailua*
- *Ruokapaikat nimenomaan ilta-aikaan/viikonloppuisin*
- *Tavaratalotyyppinen kauppa, jossa erilaisia liikkeitä. Taitoshop, lastenvaateliike, leipomo,*
- *Gynekologi*
- *Kodinkonekorjaus ja huolto*
- *Teatteri*
- *Pieniin asunnon korjaustarpeisiin alan yrittäjät eivät halua vastata. Vaikka yhtä kysytään, toinen iso puute on tietotekniikkatarvikkeiden puuttuminen palveluista.*
- *Majoituspalvelut*
- *Erikoisliikkeiden puute*
- *Toimiva jätehuolto*
- *Itse olen kaivannut enemmän majoituspalveluita kauempaa saapuville sukulaisille. Myös ryhmille jotain tekemistä, esim. keramiikkaa tms. mitä ei ihan joka päivä pääse tekemään. Elämyksiä! Myös kampaajille aika pitkät jonot.*
- *Kesäkioski, josta saisi erilaisia kahveja, jäätelöitä ja hampurilaisia. Joka olisi viikonloppuisin auki*
- *Keilahalli ja Lidl Suonenjoelle.*
- *Lidl myymälän ja Keilahallin puuttuminen Suonenjoelta.*
- *Lapsiperheille suunnattu toiminta, harrastukset, yhteisliikuntamahdollisuudet*
- *Majoitus*
- *Ruokakauppojen valikoima*
- *Sunnuntai aukioloilla oleva ruokaravintola.*
- *Vastaan Suonenjoen osalta. Taksipalvelut, parturi-kampaaja- sekä sähköasentaja palvelut pitkät jonot, kiinalaista tai sushi ruokaa ei saa läheltä, suutari/ompelija palvelut, Lidl puuttuu myös jokin erikoistavarakauppa esim kärkkäinen/PickPay/Halpahalli virkistäisi alueella käyntiä. Raskasajoneuvojen polttoaine myynti, webasto huolto, maalämpöhuolto, ikä- ihmisten seurapalvelut, koti- ja teollisuus siivoojia. Sunnuntaisin jokin kahvila/ruokapaikka auki. Onko puutarhan suunnittelua ja pihan tekijöitä*
- *100-300€ ruokavintolapalveluihin kuukaudessa*
- *Yksityiset hammaslääkäri- ja lääkäripalvelut*
- *En tiedä*
- *Käyttäisin autottomana, liikunarajoitteisena ja vanhana kaikkia paikallisia palveluita. Yritysten yhteystiedot pitäisi olla helposti löydettävissä. Palveluhenkilöitä kaipaen myös, kun netin kautta asioiden selvittäminen on hankalaa.*
- *Tuli jo mainittua lahjatavarapuoti/kukkakauppa/olohuone*
- *Maksaisin enemmän hyvästä ja tasokkaasta ruokailupaikan ruoasta.*

- *Ruokapaikka, joka olisi myös arki iltoina auki*
- *Viikonloppuisin ja iltaisin auki oleva ravintola Suonenjoelta. Minigolf. Valmis käyttämään.*
- Musiikkiliikkeitä (levykauppoja) on liian vähän. Sitten ATK-liikkeistä ei saa ostettua sellaisia tietokoneita tai varaosia, mitä itse tarvitsee (i386–Pentium) ja niitä ei tahdo enää löytää edes kirppareilta tai kierrätyskeskuksistakaan. Aina joutuu tilaamaan kaiken Kiinasta, vaikka ei tahdo.
- Paikallisten elintarvikkeiden myyntipiste (Reko tai muu kuin vähittäiskaupat). Suonenjoella ja lähialueilla tuotetaan erilaisia elintarvikkeita mutta niitä on hankala ostaa. Kiertävä rekomyynti SavoGrow alueelle paikallisista elintarvikkeista sekä muista tuotteista. Katteet tulisi suoraan valmistajille, ei väliportaille. Olisin valmis keskittämään suurimman osan ruokaostoksistani paikallisiin tuotteisiin, noin 4 000 - 6000 euroa per vuosi.

Avoimet vastaukset suurimmista palvelupuutteista Tervossa

Tervon ainoaksi asiointikunnaksi merkinneiden vastaukset *kursiivilla*. Muissa vastauksissa vastaaja on merkinnyt useita asiointikuntia.

- Ei ole kohtaamispaikkoja, jos haluaisi käydä, vaikka kahvilla illalla työpäivän jälkeen kavereiden kanssa. Myös kulttuuria kaipaisin lisää. Jonkun putiikin mistä saisi lahjatavaroita, jos on unohtunut hankkia lahja ja pitää löytää omalta kylältä jotain
- Terveystuotepalveluita ei ole saatavilla joka arkipäivä
- *Sekametelikauppa*
- *Liikuntapalvelut yrittäjävetoisesti. Kansalaisopiston tarjonta on suppeaa, uudistumatonta ja joka vuosi samanlaista. Kunnan pitäisi tarjota yrittäjille (lähes) ilmaiseksi liikuntaan soveltuvia tiloja, jotta kuntalaiset pääsisivät yrittäjävetoisilla tunneilla liikkumaan. Se olisi kaikkien etu. Nykyinen opiston tarjonta ei kannusta liikkumaan.*
- *Rautakauppa. Kodinkone korjaus.*
- Sähköasennukset ja muut remontointiin ja korjaamiseen liittyvät palvelut.
- *vaatteiden pesulapalvelu*
- Vaatekauppa kenkäkauppa sekatarvakauppa
- Rautakauppa
- Ei ole puutteita. Enemmän pitäisi kehittää Tervosta rauhan ja hiljaisuuden tyyssija. Elämä on yksinkertaista täällä, ei tänne tarvitse ylimääräisiä hömpötyksiä ja kaupungin kiireitä.
- *Rautakauppa vaikka vaatimatonkin*
- *Rautakauppa, rakennustarvikeliike*
- *Siivous ja koti apu, ikkunan pesu.*
- Rautakauppa
- *Alko, grilli*
- *Kunnalliset/hyvinvointialueen Vanhuspalvelut*
- *Rautakauppapalvelut*
- Taksi
- Autokorjaamo
- *Esim. kosmetologi (jalkahoitaja), viihtyisä kahvila (vaikka vaan kesäksi)*
- *Monipuolisempi ruokakauppa esim. S-Market*
- Halpa ruokakauppa
- *Laituri kirkonrannassa. Uutta laitua on luvattu vuosia, mutta sitä ei vaan koskaan tule.*
- *Rauta-/sekatavara-kauppa. Myöskään auto- ja konetarvikkeita ei saa Tervosta.*
- *Autohuollon puute*

- *Kunnan toimisto ja pankkipalvelut kiinni koko kesän ajan*
- *Monipuolinen ulkokuntosali!*
- Rautakauppa, puutavara.
- Ravintolapalvelut.
- *Kahvila*
- *Lyhytmajoitusta lisää.*
- Pienrautakauppa, puutavarakauppa
- *Ajoneuvojen korjaukseen on jonoa*
- *Kodinkone*
- *Auto ja rakennustarvikkeet*
- *Rakennustarvikkeita joskus tarvitsisi. Jalkojenhoitaja*
- Ravintolat, taksi ja majoitus
- Tuli jo mainuttua lahjatavarapuoti/kukkakauppa/olohuone
- Säännöllisesti auki oleva grilli, jossa paikalla ruokailu mahdollisuus, puuttuu, kuljetusyrittäjiltä puuttuu levähdys- ja pysäköintipaikkoja. Autokorjaamotoiminta kaikilla alueilla salamyhkäistä ja ylityöllistettyä. Grilliin perhekunnallamme menisi ehkä noin 1000-2000eur/vuosi, autojen huoltoon vähintään 600eur ja välillä jopa useampi tonni. Joku Lidlin kaltainen toimija pienellä kahvipisteellä olisi toimiva. S-ryhmällä liikaa valtaa ja K-kauppiaden kiinteistöt rapistuvat.
- *Majoituspalveluja en itse tarvitse, mutta vieraat kyllä.*
- Paljonkin puuttuu, mutta moni toive ei ole realistinen asukaspohjaa ja yritystoiminnan kannattavuutta ajatellen. Uimahalli olisi huippu, mutta se olisi tietenkin kunnallinen palvelu. Ravintola, jossa olisi muutakin kuin pizza, burger & grilliruokaa olisi kiva, mutta tuskin siitä kannattavaa saisi. Rautakauppa olisi myös hyvä, mutta sama realismi koskee sitäkin.
- *Ruokajakelu haja-asutusalueelle*
- *Tervoa pitäisi markkinoida rauhalla, hiljaisuudella ja yksinkertaisella elämällä. Tänne ei tarvita mitään turhaan kuntien rahoja vieviä hankkeita eikä konkurssikypsiä uusia yrityksiä. Mitä vähemmän palveluita, sitä rauhallisempaa ja mukavampaa. Joka tapauksessa Kuopiossa käytävä aina asioilla.*
- *Majoituspalvelut (en itse käyttäisi)*
- *Lähtökohtaisesti olisin valmis käyttämään saman rahan, mitä nyt käytän hakemalla Kuopiosta tarvitsemi tuotteet ja palvelut.*
- *Opastusta vesistöissä liikkumiseen, kalastukseen*
- Musiikkiliikkeitä (levykauppoja) on liian vähän. Sitten ATK-liikkeistä ei saa ostettua sellaisia tietokoneita tai varaosia, mitä itse tarvitsee (i386–Pentium) ja niitä ei tahdo enää löytää edes kirppareilta tai kierrätyskeskuksistakaan. Aina joutuu tilaamaan kaiken Kiinasta, vaikka ei tahdo.

Avoimet vastaukset suurimmista palvelupuutteista Vesannolla

Vesannon ainoaksi asiointikunnaksi merkinneiden vastaukset *kursiivilla*. Muissa vastauksissa vastaaja on merkinnyt useita asiointikuntia.

- *Rautakauppa*
- *Majoituksen puute. Monet kysyvät, minne pääsee majoittumaan esim. Reiskojen ajaksi.*
- *Rautakaupan puute. Lähin rautakauppa on yli tunnin edestakaisen ajomatkan päässä.*
- *Vaatetus/ kenkä/ lahjatavara- liike*

- Ei ole kohtaamispaikkoja, jos haluaisi käydä, vaikka kahvilla illalla työpäivän jälkeen kavereiden kanssa. Myös kulttuuria kaipaisin lisää. Jonkun putiikin, mistä saisi lahjatavaroita, jos on unohtunut hankkia lahja ja pitää löytää omalta kylältä jotain
- Terveystuotopalveluita ei ole saatavilla joka arkipäivä
- *Uutena vesantolaisena olen törmännyt siihen, että monia yksittäisiä, itsestään selviä käyttötavaroita joutuukin hakemaan muualta. Esimerkkeinä keittiön vahakangaspöytäliina, kankaat ja ompelutarvikkeet, tulostimen värikasetit, kengät, verenpainemittari, astiat. Asuntooni ei mahdu pesukonetta, liinavaatteiden pesittäminen on pesulassa kallista verrattuna esim. Citymarketin pikapesulaan. Esimerkkinä pesula 37e, jossa on saatavana vain mankeloituna. Pikapesulassa 11e. Onneksi on sinnikkäitä kiertäviä kenkä- ja vaatekauppiaita, mutta heidän käyntinsä eivät tavoita heitä, joilla ei ole nettiyhteyksiä.*
- *Rautakauppa*
- *Tuli ilmi pyöräilijöiden tarpeen. Vesannolla ei ole leirintäaluetta tai muuta puskaparkkia ja sähköä ei pyörän lataukseen*
- *Iltaisin auki oleva kahvio/anniskeluravintola*
- Kodinkonekorjaus ja huolto
- Sähköasennukset ja muut remontointiin ja korjaamiseen liittyvät palvelut.
- *Rautakauppa*
- Vaatekauppa kenkäkauppa sekatarvakauppa
- *Rautakauppa*
- *Rautakaupan ja kukkakaupan puuttuminen ovat isoja puutteita. Näiden puutteiden vuoksi asioimme jonkin verran muualla.*
- *Vain yksi elintarvike kauppa*
- *Hammaslääkäri*
- Pieniin asunnon korjaustarpeisiin alan yrittäjät eivät halua vastata. Vaikka yhtä kysytään, toinen iso puute on tietotekniikkatarvikkeiden puuttuminen palveluista.
- *Toinen elintarvikemyymälä ja järki hintaiset siivouspalvelut*
- Taksi
- *Vakituinen pysyvä terveyskeskuslääkäri jamyös hammaslääkäri*
- Erikoisliikkeiden puute
- *Rautakauppa, puutavara.*
- *Ravintolapalvelut.*
- *En tiedä. Kela puuttuu ja pankki auki miten sattuu*
- *Ravintola, rautakauppa*
- *Aikuisten kohtaamispaikka eli jonkinlainen baari. Ei tarvitsisi edes olla ihan yömyöhään auki. Nyt ei ole mitään paikkaa mihin mennä näkemään ihmisiä. Paha puute, varmasti myös kesäasukkaiden silmin. Naapurikuntaan pitää lähteä ja taksin saaminen liki mahdotonta!*
- *Kunnollinen kiinteistöhuolto ja isännöinti. Paikallinen yritys palvelee todella huonosti.*
- *Rautakauppa*
- *Burger King, Hesburger*
- Ravintolat, taksi ja majoitus
- *Ravintolapalvelut*
- *Rautakauppa*
- *Kosmetologipalvelu, joihin laittaisin n. 300/v.*
- Tuli jo mainittua lahjatavarapuoti/kukkakauppa/olohuone
- Säännöllisesti auki oleva grilli, jossa paikalla ruokailu mahdollisuus, puuttuu, kuljetusyrittäjiltä puuttuu levähdys- ja pysäköintipaikkoja. Autokorjaamotoiminta kaikilla alueilla salamyhkäistä

ja ylityöllistettyä. Grilliin perhekunnallamme menisi ehkä noin 1000-2000eur/vuosi, autojen huoltoon vähintään 600eur ja välillä jopa useampi tonni. Joku Lidlin kaltainen toimija pienellä kahvipisteellä olisi toimiva. S-ryhmällä liikaa valtaa ja K-kauppiaden kiinteistöt rapistuvat.

- *Varsinaisia palvelukokonaisuuksia en osaa ehdottaa uusia, vain entisten laajentamista. Monia yksittäisiä tavaroita voisi saada tilaamalla, jos huomaisi kysyä.*
- *Paljonkin puuttuu, mutta moni toive ei ole realistinen asukaspohjaa ja yritystoiminnan kannattavuutta ajatellen. Uimahalli olisi huippu, mutta se olisi tietenkin kunnallinen palvelu. Ravintola, jossa olisi muutakin kuin pizza, burger & grilliruokaa olisi kiva, mutta tuskin siitä kannattavaa saisi. Rautakauppa olisi myös hyvä, mutta sama realismi koskee sitäkin.*
- *Majoituspalveluita puuttuu lomalaisille.*
- *Päivittäistavaroiden kuljetus*
- *SavoGrown yrityshakemistosta on vaikea löytää tarvitsemaansa yritystä. Vesannolla oli aikaisemmin rautaosasto S-marketin yhteydessä ja ostimme sieltä kaiken puutavaran ja muut kodissa tarvittavat tarvikkeet. Konetarvikkeen valikoima on rajoittunut ja niinpä nämä on hankittava kauempaa, mikä varsinkin puutavaran kohdalla tarkoittaa kuljetuskustannuksia kun ei ole itsellä mahdollisuutta kuljettaa isoja tavaroita.*
- *Toinen kauppa tulee olla valikoiman ja hintatason vuoksi. Miksi kunta ei järjestä kohtuuhintaista siivouspalvelua. Tällä hetkellä yritysten hintataso on pilvissä, ei normi eläkeläiselle ole varaa heihin. Muissa lähikunnissa kuitenkin toimii järkihintaisia yrityksiä hyvällä menestyksellä. Kysyntää olisi paljonkin kunhan kohtuuhintainen ja luotettava yritys olisi tarjolla.*
- *Kiinteistöhuolto ei toimi eikä ole kilpailua. Kilpailua ja uutta toimijaa tarvitaan kipeästi. Lisäksi itse käyttäisin todennäköisesti toisinaan vähän mäkkitalkkarityyppistä monitoimiapua erilaisiin pieniin piha- ja raksatöihin, muuttoavuksi, kuljettamaan tavaroita ym. Olen tätä itse kutsunut "aviomiespalveluksi"... Yksin eläville (naisille), ikäihmisille ym tällainen pikkuhommissa auttelu voisi olla tarpeen.*
- *Ei puutteita*
- *Mäkkäri*
- *Kulttuuri, elävä musiikki, teatteri - palvelut kapeat tai olemattomat. Rautakauppa puuttuu. Keskon myymäläpalvelut kun saisi kilpailemaan s-marketin kanssa.*
- *Vanhan ajan sekatavarakauppa tyyliin Konneveden Aseman merkkari. Kukka ja lahjatavara liike. Kirpputori josta voi varata myyntipöytiä (kiinteistössä jossa ei homeongelmaa).*
- *Musiikkiliikkeitä (levykauppoja) on liian vähän. Sitten ATK-liikkeistä ei saa ostettua sellaisia tietokoneita tai varaosia, mitä itse tarvitsee (i386–Pentium) ja niitä ei tahdo enää löytää edes kirppareilta tai kierrätyskeskuksistakaan. Aina joutuu tilaamaan kaiken Kiinasta, vaikka ei tahdo.*